

γ'

γ' εξάμνηνο

ΕΞΑΜΗΝΟ 3^ο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Ώρες διδασκαλίας εβδομάδας				Ώρες διδασκαλίας εξαμήνου					
	Θεωρ.	Ασκήσεις			Θεωρ.	Ασκήσεις			Σύνολο	ECTS
		Φροντ.	Εργ.	Κλιν.		Φροντ.	Εργ.	Κλιν.		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ										
1. ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ	2	1			26	13			39	3,5
2. ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	2		1		26		13		39	3,5
3. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	2			4	26			52	78	5
4. ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ	2		1		26		13		39	3,5
5. ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	3		3		39		39		78	6
6. ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	3				39				39	4,5
									312	26,0
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ										
1. ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	1	1			13	13			26	2
2. ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2				26				26	3
3. ΑΚΤΙΝΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	1	1			13	13			26	2
ΣΥΝΟΛΟ									78	

γ'

■ Υποχρεωτικά μαθήματα

1. Φαρμακολογία (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Στη διάρκεια των θεωρητικών διαλέξεων που εντάσσονται στην Φαρμακολογία, οι δευτεροετείς φοιτητές του τμήματος διδάσκονται τις γενικές αρχές της φαρμακοκινητικής και φαρμακοδυναμικής, τις αρχές συνταγογραφίας και της θεραπευτικής των νόσων του ανθρώπου. Τα κεφάλαια της διδακτέας ύλης καλύπτουν τις απαραίτητες για τη νοσηλευτική φροντίδα γνώσεις της φαρμακευτικής αγωγής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Γενικές αρχές Φαρμακολογίας
- Φαρμακοκινητική
- Φαρμακοδυναμική
- Ανεπιθύμητες ενέργειες Αλληλεπιδράσεις Φαρμακοεπαγρύπνιση
- Φάρμακα σε ιδιαίτερες ομάδες πληθυσμού
- Αρχές συνταγογράφησης
- Γενικές αρχές Χημειοθεραπείας Ισοιμώξεων
- Χημειοθεραπεία Ισοιμώξεων
- Φαρμακολογία ενδοκρινικού
- Φάρμακα για τον σακχαρώδη Διαβήτη
- Εισαγωγή στο Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα
- Χολινεργικά φάρμακα- Αντιχολινεργικά φάρμακα
- Γαγγλίο- Μυοπληνικά
- Συμπαθομιμητικά φάρμακα
- Συμπαθολυτικά φάρμακα
- Φαρμακολογία Κυκλοφορικού - Καρδιολογικά Φάρμακα
- Αντιπηκτικά
- Φάρμακα στις αναιμίες
- Φάρμακα αναπνευστικού
- Αντιαθρομβωτικά Φάρμακα
- Φάρμακα γαστρεντερικού
- Φαρμακολογία της Φλεγμονής/ Πόνου- ΜΣΑΦ
- Εισαγωγή στην ψυχοφαρμακολογία
- Αντιψυχωσικά φάρμακα
- Αντικαταθλιπτικά φάρμακα
- Ηρεμιστικά- Αγχολυτικά-Υπνωτικά φάρμακα
- Αντιπαρκινσονικά- Φάρμακα Νευροεκφυλιστικών παθήσεων
- Αντικαρκινικά Φάρμακα
- Κλινικές εφαρμογές

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Φαρμακολογία, W. Renee Acosta.

Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ,

2η έκδοση, Αθήνα 2016

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Φαρμακολογία των K. Whalen, R.A. Harvey

Παρισιάνου Ανώνυμη Εκδοτική Εισαγωγική

Εμπορική Εταιρία Επιστημονικών Βιβλίων,

6η Έκδοση, Αθήνα 2015.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Χ. Λιάπη

(Καθηγήτρια Ιατρικής ΕΚΠΑ)

2. Μικροβιολογία (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιασθούν με πληρότητα και με βάση τις τρέχουσες εξελίξεις τα θέματα εκείνα της Μικροβιολογίας που σχετίζονται με τη βιολογία των μικροοργανισμών και την αλληλεπίδρασή τους με το μεγαλοοργανισμό. Τα στοιχεία αυτά θα συντελέσουν στη διαμόρφωση κατάλληλης υποδομής για την περαιτέρω απόκτηση γνώσεων σε θέματα λοιμώξεων και θεραπευτικής αντιμετώπισής τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Ιστορική αναδρομή στη Μικροβιολογία
- Ταξινόμηση - Ταυτοποίηση και Τυποποίηση μικροοργανισμών
- Δομή και μορφολογία των μικροοργανισμών. Μεταβολισμός και ανάπτυξη βακτηρίων – Καλλιιεργητικά υλικά
- Γενετική μικροβίων - Δομή και λειτουργία του γενετικού υλικού – Μεταλλάξη -Βακτηριακή μεταμόρφωση και σύζευξη - Μεταγωγή –Πλάσμιδια
- Ταξινόμηση ιών
- Δομή και αναπαραγωγή των ιών
- Αποστείρωση – Απολύμανση – Αντισηψία – Φυσικοί και Χημικοί Παράγοντες ελέγχου της μικροβιακής ανάπτυξης – Βασικές αρχές ανοσοθολογίας
- Μηχανισμοί παθογένειας των μικροβίων – Παράγοντες που επηρεάζουν τη λοιμογόνο δύναμη των μικροβίων – Φυσιολογική χλωρίδα
- Συλλογή και χειρισμοί του κλινικού δείγματος – Η διερεύνηση των λοιμώξεων και η συμβολή του Εργαστηρίου - Επιδημιολογία λοιμώξεων
- Αντιμικροβιακή χημειοθεραπεία (Μηχανισμοί δράσης αντιβιοτικών - Μηχανισμοί αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά – Διερεύνηση του Εργαστηρίου στη διερεύνηση της αντοχής και των πολιτικών χρήσης των αντιβιοτικών)
- Αντιϊκή θεραπεία
- Λοιμώξεις από gram-θετικούς κόκκους – Σταφυλόκοκκοι, Στρεπτόκοκκοι, Εντερόκοκκοι
- Λοιμώξεις από gram-θετικά βακτηρίδια – Κορυνοβακτηρίδια, Λιστέρια και Αναερόβια μη σπορογόνα –Bacteroides, Prevotella, Mobiluncus, Gardnerella
- Λοιμώξεις από gram-αρνητικά βακτηρίδια, εντεροβακτηριακά, ψευδομονάδα και άλλα αζυμωτικά
- Campylobacter, Holicobacter, Δονάκιο της χοιρέας, Brucella, Bartonella, Legionella, Borrella, Leptospira, Rickettsia, Χλαμύδια, Μυκοπλάσματα, Φυματίωση
- Αιτιολογικοί παράγοντες και μικροβιολογική διερεύνηση λοιμώξεων ανώτερου και κατώτερου αναπνευστικού
- Αιτιολογικοί παράγοντες και μικροβιολογική διερεύνηση λοιμώξεων ουροποιητικού και σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων
- Αιτιολογικοί παράγοντες και μικροβιολογική διερεύνηση λοιμώξεων ΚΝΣ - Μικροβιαμία – Σηψαιμία
- Ιογενείς λοιμώξεις κεντρικού νευρικού συστήματος
- Ιογενείς λοιμώξεις αναπνευστικού συστήματος
- Ιογενείς γαστρεντερίτιδες
- Ιογενής μυοκαρδίτιδα και περικαρδίτιδα

Το Εργαστηριακό μέρος είναι υποχρεωτικό

- Επίδειξη λήψης επιχρισμάτων (φαρυγγικό, ρινικό) για μικροβιολογική εξέταση.
- Παρουσίαση μικροβιολογικών παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο και καλλιιεργειών σε κοινά και εκλεκτικά θρεπτικά υλικά.
- Παρουσίαση αντιβιογραμμάτων με τη μέθοδο της διάχυσης σε άγαρ και με τη μέθοδο αραιώσεων σε άγαρ.
- Ερμηνεία των μικροβιολογικών αποτελεσμάτων και του αντιβιογράμματος.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Ιατρική Μικροβιολογία των D. Greenwood, R. Slack,
Επιμέλεια: Α. Τσακρής. Εκδόσεις Broken Hill Publishers LTD, 1η έκδοση, 2011.

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Εργαστηριακές εξετάσεις και διαφορική διάγνωση-οδηγός στην κλινική διερεύνηση, Marks Vincent, Cantor Thomas, Mesko Dusan, Pullmann Rudolf, Nosalova Gabriela.
Διαθέτης (Εκδότης): BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, 1η έκδοση/2009.

Συντονιστής Μαθήματος:

Αθαν. Τσακρής (*Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ*)

Διδάσκουσα:

Ε. Δημητρούλια (*Επικ. Καθηγήτρια Ιατρικής ΕΚΠΑ*)

Εργαστηριακές Ασκήσεις:

Ε. Δημητρούλια (*Επικ. Καθηγήτρια Ιατρικής ΕΚΠΑ*)

Β. Κουμάκη (*Λέκτορας Ιατρικής ΕΚΠΑ*)

3. Κοινωνική Νοσηλευτική Ι (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Δίδεται η δυνατότητα στους φοιτητές να κατανοήσουν τη σημασία ανίχνευσης των αναγκών υγείας της κοινότητας της οικογένειας και των ατόμων, της επίδρασης των κοινωνικών, και οικολογικών προβλημάτων καθώς και η επιρροή των περιβαλλοντικών κινδύνων στην υγεία. Η σημασία του ορθού προγραμματισμού και της παροχής υπηρεσιών υγείας – πρόληψης, προαγωγής και διατήρησης της αγωγής υγείας, συντονισμού και συνεχιζόμενης νοσηλευτικής φροντίδας για αποτελεσματική αντιμετώπιση προβλημάτων, των υγείων πληθυσμιακών ομάδων σε υπηρεσίες παροχής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Κοινωνικής Νοσηλευτικής. Υπογραμμίζεται η διεπιστημονική προσέγγιση για συμμετοχή στη φροντίδα υγείας του πληθυσμού καθώς και ο ρόλος και οι δραστηριότητες του Κοινωνικού Νοσηλευτή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στην Κοινωνική Νοσηλευτική και ιστορική αναδρομή της
- Νοσηλευτική Διεργασία στην Κοινωνική Νοσηλευτική, καθώς και οι μέθοδοι αξιολόγησης αναγκών ατόμου-οικογένειας-κοινότητας
- Θεωρίες Κοινωνικής Νοσηλευτικής: Betty Neuman (Θεωρία συστημάτων), Dorothea Orem (Θεωρία αυτοφροντίδας), Callista Roy (Θεωρία προσαρμογής)
- Αρχές και κριτήρια άσκησης της Κοινωνικής Νοσηλευτικής για ποιότητα και ασφάλεια κατά την άσκησή της
- Εφαρμογές Κοινωνικής Νοσηλευτικής σε Τομείς της Δημόσιας Υγείας (μοντέλο Minnesota – MDH)
- Εφαρμογές Νοσηλευτικών Διαγνώσεων στην Κοινότητα, Οικογένεια, Άτομο (σύστημα Omaha, σύστημα NANDA)
- Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, ρόλοι και δραστηριότητες νοσηλευτών
- Κέντρα Υγείας, σκοποί λειτουργίας τους
- Περιβάλλον και Υγεία. Διαστάσεις του ρόλου του νοσηλευτή
- Διαπολιτισμική προσέγγιση της υγείας της κοινότητας
- Προαγωγή Υγείας- Αγωγή Υγείας, Μεθοδολογία, Μοντέλα Αγωγής Υγείας
- Σχολική Νοσηλευτική
- Νοσηλευτική και Επαγγελματική Υγεία
- Προαγωγή Υγείας Ηλικιωμένων στην Κοινότητα
- Συμβουλευτική και Νοσηλευτική
- Νομοθεσία στην άσκηση της Κοινωνικής Νοσηλευτικής

Κλινικό – Φροντιστηριακό μέρος

Δίνεται μεγάλη έμφαση σε Νοσηλευτικές εφαρμογές στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας από τους φοιτητές. Η άσκηση αυτών γίνεται σε Κοινωνικές Υπηρεσίες Υγείας (μελέτη κατανομής συχνότητας νοσημάτων και αξιολόγηση αναγκών υγείας πληθυσμού στην κοινότητα). Πολυδύναμα Κέντρα Υγείας (συμμετοχή στις δραστηριότητες του Κέντρου Υγείας), Σχολική Νοσηλευτική (παρουσίαση διαλέξεων με τη μεθοδολογία αγωγής υγείας καθώς και εμβολιασμοί στο σχολικό πληθυσμό). Εργασιακούς

χώρους (ενημέρωση για παροχή νοσηλευτικών υπηρεσιών στο χώρο εργασίας και παρουσίαση διαλέξεων). Παρουσίαση φροντιστηριακών ασκήσεων με δημογραφικά κοινοτικά προβλήματα και ταυτόχρονη χρήση βιβλιοθήκης της σχολής. Κατά τη διάρκεια της άσκησης γίνεται κυκλική εναλλαγή των φοιτητών.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- 50% τελικής βαθμολογίας μαθήματος Εργασία από φροντιστηριακή και άσκηση σε υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Συμπλήρωση ειδικού εντύπου εργαστηριακών ασκήσεων κοινοτικής νοσηλευτικής
- 50% τελικής βαθμολογίας μαθήματος από τελική γραπτή εξέταση ή εξέταση προφορική

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Κοινοτική Νοσηλευτική

Α. Καλοκαιρινού, Π. Σουρτζή
ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις ΜΕΠΕ
Αθήνα, 2005

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Κοινοτική Νοσηλευτική – Νοσηλευτική Δημόσιας Υγείας. Προάγοντας την Υγεία των Πληθυσμών

Mary A. Nies, Melanie Mac Ewen
Επιστημονική Επιμέλεια: Σαπουντζή Δέσποινα
Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός Δημήτριος,
5η έκδοση, Αθήνα, 2012

- **3^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Επιδημιολογία και Δημόσια Υγεία στη Νοσηλευτική

Ivanov L., Blue C.
Εκδότης: Broken Hill Publishers, LTD,
Αθήνα, 2014

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Αθηνά Καλοκαιρινού (Καθηγήτρια)
Φροντιστήρια: Πέτρος Γαϊθάνης (ΕΔΙΠ)

4. Πρώτες Βοήθειες (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Η απόκτηση θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων:

- που θα επιτρέψουν την ακριβή εκτίμηση και τη σωστή θεραπευτική και νοσηλευτική παρέμβαση στην αντιμετώπιση κρίσιμων και επείγουσών καταστάσεων σε ασθενείς, μέχρι την επέμβαση του ειδικού
- που θα επιτρέψουν την αντιμετώπιση συμπτωμάτων, όπως αυτά περιγράφονται από τον ασθενή, με μη συνταγογραφούμενα φάρμακα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Πρώτες βοήθειες

- Τι είναι πρώτες βοήθειες
- Τι πρέπει να κάνετε σε μια επείγουσα κατάσταση (πως θα πλησιάσετε το θύμα, πως θα ειδοποιήσετε για βοήθεια, τι προφυλάξεις πρέπει να πάρετε, πως θα πλησιάσετε ένα θύμα όταν δεν είναι εύκολο)
- Απόφραξη αεραγωγών
- Υποστήριξη των βασικών λειτουργιών της ζωής
- Προχωρημένη υποστήριξη των λειτουργιών της ζωής
- Μεταφορά ασθενών
- Πώς θα δράσετε για να διαπιστώσετε πιο είναι το πρόβλημα
- Shock, λιποθυμία, βαριές αλλεργικές αντιδράσεις, αναφυλαξία
- Εξωτερική-εσωτερική αιμορραγία, τραύματα, ακρωτηριασμοί, ριομώξεις, τέτανος
- Επίδεσμοι και γάζες

- Κακώσεις κεφαλής, οφθαλμών, ρινός, οδόντων, θώρακα, κοιλίας, δακτύλων
- Δήγματα εντόμων ζώων και ανθρώπων
- Εγκαύματα – Βλάβες της υγείας από ζέστη ή κρύο
- Κακώσεις οστών, αρθρώσεων και μυών-Εξαρθήματα των κυριότερων αρθρώσεων
- Δηλητηριάσεις
- Καρδιακή προσβολή, στηθάγχη, εγκεφαλικό επεισόδιο, επιληψία, άσθμα, διαβήτης (υπερ- υπο-γλυκαιμία)
- Απαραίτητα υλικά / εξοπλισμός για την παροχή πρώτων βοηθειών
- Κανόνες ασφαλείας στην οικογενειακή και κοινωνική ζωή.

Πρακτική Θεραπευτική Συνήθων Καταστάσεων

- Λήψη ιστορικού από τον ασθενή, εντοπισμός των συμπτωμάτων, αναγνώριση του προβλήματος υγείας και ανάπτυξη σχεδίου αντιμετώπισης του, που μπορεί να περιλαμβάνει είτε πρακτική αντιμετώπιση είτε φαρμακοθεραπεία.
- *Αναπνευστικών προβλημάτων*
Κρυολόγημα και γρίπη, βήχας, "πονόλαιμος, αλλεργική ρινίτιδα, αναπνευστικών συμπτωμάτων, που χρειάζονται ιατρική φροντίδα
- *Προβλήματα του γαστρεντερικού σωλήνα:*
έληκη στοματικής κοιλότητας, αίσθημα καύσου, δυσπεψία, ναυτία και εμετός, ναυτία κίνησης και πρόληψή της, δυσκοιλιότητα, διάρροια, σύνδρομο ευερέθιστου εντέρου, αιμορροΐδες

- *Δερματολογικές καταστάσεις:*
έκζεμα/ δερματίτιδα, ακμή, μυκητιάσεις/
"το πόδι του αθλητή", επιχειρίσιος έρπης,
ψώρα, απώλεια μαλλιών
- *Σύνδρομα οξέος πόνου:*
κεφαλαλγία-ημικρανία, μυοσκελετικοί πό-
νοι, κοιλικοί
- *Υγιεινή γυναίκας:*
κυστίτιδα, δυσμηνόρροια, κοιλιακές μυκη-
τιάσεις
- *Προβλήματα οφθαλμού και ακοής:*
Προβλήματα οφθαλμού: επιπεφυκίτιδα
- *Προβλήματα στην παιδική ηλικία:*
Κοινά εξανθήματα στο παιδικό δέρμα
"εξάνθημα της πάνας", ψείρες του τριχω-
τού της κεφαλής, στοματικές καντιντιάσεις
- *Άλλες καταστάσεις:*
αϋπνία, εγκαύματα, ηλίαση, ζάλη, αντιμε-
τώπιση καθημερινών προβλημάτων διαβη-
τικών και υπερτασικών

Κλινικό Μέρος

Η άσκηση θα γίνει με προπλάσματα και εξο-
μωτές.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερωτήσεις με απαντήσεις πολλαπλών επιλο-
γών.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Πρώτες Βοήθειες και Πρακτική Θεραπευτική
Συνήθων Καταστάσεων

Μπαλτόπουλος Γ.

Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD.

1η έκδοση, Αθήνα 2009

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Γεώργιος Φιλντίσης (*Καθηγητής*)

Παύλος Μυριανθεύς (*Καθηγητής*)

Άννα Κορομπέλη (*ΕΔΙΠ*)

5. Βασική Νοσηλευτική Ι (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

- Η απόκτηση βασικών επιστημονικών γνώσεων αναγκαίων για την παροχή αποτελεσματικής νοσηλευτικής φροντίδας σε άτομα, οικογένειες ή ομάδες ατόμων.
- Κατανόηση των αρχών που στηρίζουν, ερμηνεύουν και τεκμηριώνουν τις νοσηλευτικές εφαρμογές
- Η ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων για την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας σε διάφορες καταστάσεις υγείας/αρρώστιας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Αρχές αξιολόγησης των ζωτικών σημείων του ασθενούς.
- Αρχές υγιεινής και ασφάλειας στη φροντίδα υγείας.
- Αρχές ασηψίας-αντισηψίας.
- Αρχές χορήγησης φαρμάκων από το στόμα.
- Αρχές χορήγησης φαρμάκων από παρεντερικές οδούς.
- Αρχές χορήγησης υγρών και ηλεκτρολυτών-ευθύνες του νοσηλευτή.
- Αρχές χορήγησης αίματος και παραγώγων αίματος.
- Αρχές και μέθοδοι χορήγησης οξυγόνου
- Αρχές φροντίδας δέρματος.
- Αρχές πρόληψης και φροντίδας ηλικιών πίεσης.
- Αρχές φροντίδας στομιών.
- Αρχές μηχανικής σώματος στη διαχείριση των ασθενών με μειωμένη κινητικότητα.
- Αρχές πρόληψης μυοσκελετικών τραυματισμών κατά το χειρισμό ασθενών.

Εργαστηριακό μέρος

Επίδειξη και εξάσκηση σε βασικές νοσηλευτικές διαδικασίες που αφορούν στα ακόλουθα:

- Προσανατολισμός – Εισαγωγή ασθενούς στο νοσοκομείο.
- Μέτρηση ζωτικών σημείων.
- Αγγειακή προσπέλαση περιφερικών αγγείων. Πλύσιμο χεριών.
- Ενδοφλέβια χορήγηση διαλυμάτων μεγάλου όγκου.
- Τραχειοβρογχική αναρρόφηση – Φροντίδα τραχειοστομίας.
- Καθετηριασμός ουροδόχου κύστεως σε άνδρα – Υποκλιση.
- Καθετηριασμός ουροδόχου κύστεως σε γυναίκα.
- Χορήγηση φαρμάκων από όλες τις οδούς (από το στόμα, υποδόρια, ενδομυϊκά, ενδοφλέβια).
- Χορήγηση ινσουλίνης – Ανάμιξη ινσουλινών – Μέτρηση σακχάρου αίματος με ανακλισίμετρο.
- Προφυλακτικά μέτρα κατά τη χορήγηση χημειοθεραπευτικών φαρμάκων.
- Υλικά και μέθοδοι μετάγγισης αίματος και παραγώγων.
- Υλικά και μέθοδοι χορήγησης οξυγόνου.
- Φροντίδα κλινήρους ασθενούς – Φροντίδα κατακλίσεων και στομιών.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις 50% – Επίδειξη νοσηλευτικών διαδικασιών στο Εργαστήριο Κλινικονοσηλευτικών Εφαρμογών 50%

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Κλινικές Νοσηλευτικές Δεξιότητες και Νοσηλευτική Διεργασία

Συγγραφέας: Pamela Lynn

Επιμέλεια: Χρυσούλα Λεμονίδου

Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 2011

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Δεν υπάρχει

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Μαργαρίτα Γιαννακοπούλου (*Καθηγήτρια*)

Συνεπικούρηση στην εργαστηριακή άσκηση:

Φωτεινή Βουζάβαλη (*ΕΔΙΠ*)

Μαρία Καθαφάτη (*ΕΔΙΠ*)

Δήμητρα Παϊκοπούλου (*ΕΔΙΠ*)

6. Φυσιολογία II (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος παρουσιάζονται συστηματικά όλοι οι τομείς της Φυσιολογίας του Ανθρώπου με έμφαση στην συζήτηση των φυσιολογικών και ιδιαίτερα προσαρμοστικών μηχανισμών που εξηγούν τις διάφορες λειτουργίες και όχι απλά και μόνο περιγραφές των φυσιολογικών λειτουργιών. Θα επιχειρηθεί επίσης, όπου αυτό είναι δυνατόν, η συσχέτιση των παρεχομένων γνώσεων με τα προβλήματα που συχνά θα αναφέρονται στην επαγγελματική ζωή του απόφοιτου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Φυσιολογία του Ενδοκρινικού Συστήματος

- Εισαγωγή στο Ενδοκρινικό Σύστημα. Φυσιολογία της ορμονικής δράσης
- Φυσιολογία του Υποθαλάμου και Υπόφυσης
- Φυσιολογία της ρύθμισης του ασβεστίου στο αίμα: ορμόνες ασβεστίου
- Φυσιολογία Οστών: Μηχανισμοί της οστικής διαμόρφωσης και αναδιαμόρφωσης των οστών.
- Φυσιολογία του θυρεοειδούς αδένου, της Ενδοκρινούς Μοίρας του Παγκρέατος, της Μυελώδους και Φλοιώδους Μοίρας των Επινεφριδίων

Μεταβολισμός

- Ενεργειακές ανάγκες του οργανισμού και ρύθμιση της λήψης τροφής

Φυσιολογία του Αναπαραγωγικού Συστήματος

- Φυσιολογία του αναπαραγωγικού συστήματος στον άνδρα, στην γυναίκα.
- Φυσιολογία της αναπαραγωγής, προεμφυτευτική ανάπτυξη του εμβρύου και φυσιολογία της εμφύτευσης. Έναρξη της κύησης

Φυσιολογία του Μυϊκού Συστήματος

- Εισαγωγή στο Μυϊκό Σύστημα. Φυσιολογία της μυϊκής συστολής
- Δομή και λειτουργία της νευρομυϊκής σύνδεσης.

Φυσιολογία του αίματος.

- Εισαγωγή στη φυσιολογία του αίματος και κατανόηση των μηχανισμών του αίματος, μεταφοράς και ανταλλαγής αερίων καθώς και αιμόστασης-πήξης.
- Εισαγωγή στο Ανοσοποιητικό Σύστημα.
- Μη ειδική/Εμφυτη ανοσολογική άμυνα.
- Ειδική/Επίκτητη ανοσολογική άμυνα και λεμφοποιητικά όργανα.

Θερμοφυσιολογία

- Ρύθμιση της θερμοκρασίας του σώματος. Πυρετός.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Ganong's Ιατρική Φυσιολογία

K. Barrett

Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,
1η έκδοση/2011.

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Φυσιολογία

Linda S. Costanzo

Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός Δημήτρης
4η έκδοση/2013.

- **3^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Ιατρική Φυσιολογία

John E. Hall

Επιστημονικές Εκδόσεις Παρισιάνου
13η έκδοση/2016.

- **4^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Συνοπτική Φυσιολογία του Ανθρώπου

Jonathan D. Kibble, Colby R. Halsey.

Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
έκδοση 2018.

- **5^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Φυσιολογία του Ανθρώπου

Silverthorn Dee Unglaub

Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,
Αθήνα, 2018.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντώνιος Σταματάκης *(Καθηγητής)*

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Α. Σταματάκης *(Καθηγητής)*

Ι. Εφέουσινιώτης *(Καθηγητής)*

■ Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα

1. Θεωρίες της Νοσηλευτικής (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τις θεωρίες της Νοσηλευτικής επιστήμης και τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται η γνώση αυτών των θεωριών στη βελτίωση της νοσηλευτικής πρακτικής, την εκπαίδευση και την έρευνα.

Παράλληλα μέσω φροντιστηριακών ασκήσεων οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να εξετάσουν και να αξιολογήσουν την καταλληλότητα και τις μοναδικές προοπτικές των νοσηλευτικών θεωριών στην περιγραφή, την εξήγηση, την πρόβλεψη και τον έλεγχο των νοσηλευτικών φαινομένων στην καθημερινή πρακτική καθώς και να εξετάσουν τον αντίκτυπο αυτών των θεωριών στη λήψη αποφάσεων, τον προγραμματισμό και την εφαρμογή νοσηλευτικής φροντίδας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Φιλοσοφία της επιστήμης: Εισαγωγή
- Θεωρητική Διάρθρωση Νοσηλευτικής Επιστήμης: Έννοιες, υποθέσεις, μετα-παράδειγμα, εννοιολογικά μοντέλα, θεωρίες
- Ιστορική αναδρομή της Νοσηλευτικής
- Η ανάπτυξη Νοσηλευτικών Θεωριών /Μη νοσηλευτικές θεωρίες στην ανάπτυξη της νοσηλευτικής πρακτικής
- Σύγχρονη Νοσηλευτική - Florence Nightingale
- Η φιλοσοφία της Υπερπροσωπικής φροντίδας- Jean Watson
- Από τον αρχάριο στον ειδικό - Νοσηλευτικοί ρόλοι στη ΘΔΣ - Patricia Benner
- Η θεωρία της Γραφειοκρατικής φροντίδας - Marilyn Anne Ray
- Η φιλοσοφία της φροντίδας - Kari Martinsen
- Η θεωρία της ευσπλαχνικής φροντίδας - Katie Eriksson
- Θεωρία Διαπροσωπικών Σχέσεων - Hildegard Peplau
- Ορισμός της Νοσηλευτικής/14 Βασικές ανάγκες - Virginia Henderson
- Τυποποίηση 21 Νοσηλευτικών προβλημάτων - Faye Abdellah
- Η Τέχνη της Αρωγής - Ernestine Wiedenbach
- Άτομο - Φροντίδα - Θεραπεία (Core-Care-Cure) - Lydia Hall
- Σχέση ανθρώπου προς άνθρωπο - Joyce Travelbee
- Πειθαρχημένη Επαγγελματική Αντίδραση (Nursing process) - Ida Jean Orlando
- Το μοντέλο Συμπεριφορικών Συστημάτων - Dorothy Johnson
- Το μοντέλο Γενικών Συστημάτων – Imogene King
- Το μοντέλο της Διατήρησης- Myra Estrin Levine
- Το μοντέλο των συστημάτων - Betty Neuman
- Νοσηλευτική θεωρία του Ελλειμματος Αυτοφροντίδας - Dorothea Orem
- Νοσηλευτική θεωρία Αρμονικών ομοιοτήτων – Martha Rogers
- Μοντέλο της προσαρμογής - Sister Callista Roy
- Θεωρία διαπολιτισμικής νοσηλευτικής- Madeleine leininger

- Θεωρία αυτοπραγμάτωσης - Rosemarie Rizzo Parse
- Θεωρία Συμβολικής αλληλεπίδρασης - Joan Riehl Sisca
- Βιο-ιατρικό μοντέλο και Νοσηλευτική
- Ολιστική Νοσηλευτική

Φροντιστηριακό μέρος

Φροντιστηριακές ασκήσεις με παραδείγματα από τη νοσηλευτική πρακτική για εξοικείωση των φοιτητών καθώς και βαθύτερη κατανόηση των θεωριών νοσηλευτικής στην εφαρμογή τους στη νοσηλευτική πρακτική, σε κλινικά περιβάλλοντα, σε περιβάλλον υγείας της κοινότητας.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Συμμετοχή στις φροντιστηριακές ασκήσεις και συζητήσεις: 30%
- Γραπτές εξετάσεις με ερωτήσεις κλειστού / αντικειμενικού τύπου: 70%

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Θεωρίες της Νοσηλευτικής

Ελένη Αποστολοπούλου

Εκδότης: Χαβαλιές Α. – Χατζησουμεών Κ. Ο.Ε.
Αθήνα, 1999

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Νοσηλευτικές Θεωρίες

Alligood Martha R. - Επιμέλεια Ε. Κοτρώτσιου

Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,

Έκδοση: 8η έκδοση/2015

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Φωτεινή Βουζάβαλη (ΕΔΙΠ)

2. Βιοϊατρική Πληροφορική & Τεχνολογία (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσει στον νοσηλευτή τις τελευταίες εξελίξεις στη σύγχρονη τεχνολογία της πληροφορικής, των τηλεπικοινωνιών και της μηχανικής που σχετίζονται με μεθόδους και συσκευές διάγνωσης και θεραπείας στο χώρο της υγείας. Ο φοιτητής θα κατανοήσει αρχές λειτουργίας βιοϊατρικών συστημάτων και συσκευών, τη σημασία της βαθμονόμησης και του ελέγχου ποιότητας και ασφάλειας των συσκευών που θα πρέπει να λαμβάνονται για τον ίδιο και τον ασθενή. Επίσης, ο φοιτητής θα διδαχθεί τις σύγχρονες εξελίξεις στο χώρο της ανάλυσης των πληροφοριών του ανθρώπινου γονιδιώματος με τη χρήση της βιο-πληροφορικής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος/Εργαστήριο

- Βασικές αρχές βιοϊατρικής τεχνολογίας, πληροφορικής της υγείας και βιο-πληροφορικής.
- Μέθοδοι ανάλυσης σήματος και επεξεργασία δεδομένων.
- Βιο-αισθητήρες, ανιχνευτές, όργανα καταγραφής και επεξεργασίας σήματος.
- Μέθοδοι επεξεργασίας βιο-ιατρικών εικόνων. Συσκευές απεικόνισης.
- Αξονική τομογραφία – Μαγνητική Τομογραφία.
- Βιο-υλικά – Προσθετική – Μέθοδοι αποκατάστασης.
- Έλεγχος ποιότητας συσκευών – Ασφάλεια.
- Βιο-πληροφορική.
- Μέθοδοι επεξεργασίας μεγάλων βάσεων δεδομένων (ακολουθίες DNA), υπολογιστι-

κές μέθοδοι επεξεργασίας και σύγκρισης γονιδιώματος και δομής πρωτεϊνών.

Φροντιστηριακό μέρος

Το φροντιστήριο περιλαμβάνει επίλυση ασκήσεων βιο-ιατρικής πληροφορικής καθώς και επίδειξη λειτουργίας βιο-ιατρικών οργάνων και συσκευών.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• *1^η ΕΠΙΛΟΓΗ*
ΒιοΠληροφορική-Εφαρμογές Υπολογιστών στη Φροντίδα Υγείας και τη Βιοϊατρική
 E. Shortlife - J. Cimino
 Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD
 Αθήνα 2013

• *2^η ΕΠΙΛΟΓΗ*
Πληροφορική της Υγείας – Νοσηλευτική Προσέγγιση
 I. Μαντάς, A. Hasman
 Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD,
 Αθήνα 2007

Σημειώνεται ότι τα παραπάνω συγγράμματα έχουν διανεμηθεί στο μάθημα Πληροφορική της Υγείας και δε χρειάζεται να διανεμηθούν ξανά. Δηλαδή θα αρκестούν στην επιλογή του μαθήματος Πληροφορική της Υγείας.

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Ιωάννης Μαντάς (*Καθηγητής*)
 Εμμανουήλ Ζούλιας (*ΕΔΙΠ*)

3. Ακτινοπροστασία (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει τις βασικές αρχές Ακτινοπροστασίας στην Ιατρική. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν αποκτήσει τις βασικές γνώσεις για:

- α) Τη χρήση των ιοντιζουσών ακτινοβολιών (και των συστημάτων που τις παράγουν), για διαγνωστικούς σκοπούς στην ιατρική
- β) Τους κανονισμούς Ακτινοπροστασίας από ιοντίζουσες ακτινοβολίες στις ιατρικές εφαρμογές
- γ) Πρακτικούς τρόπους ακτινοπροστασίας ασθενών και προσωπικού κατά τη χρήση ιοντιζουσών ακτινοβολιών για διαγνωστικούς σκοπούς στην ιατρική

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

1. Εισαγωγή στην Ακτινοπροστασία
2. Παραγωγή ακτίνων-Χ και κίνδυνοι από την έκθεση σε ακτινοβολία
3. Ακτινοπροστασία Προσωπικού και Ασθενών στην Επεμβατική Ακτινολογία
4. Ακτινοπροστασία Παιδιών σε Ακτινολογικές εξετάσεις
5. Ακτινοπροστασία σε προληπτικό μαστογραφικό έλεγχο (screening), Υπολογιστική Τομογραφία (ΥΤ) και Τομογραφία Εκπομπής Ποζιτρονίων
6. Ακτινοπροστασία Προσωπικού και Ασθενών στην Πυρηνική Ιατρική
7. Εγκυμοσύνη και Ιοντίζουσες Ακτινοβολίες
8. Ακτινοπροστασία και Περιβάλλον
9. Ευρωπαϊκές Οδηγίες Ακτινοπροστασίας

Εργαστηριακό μέρος

10. Επίσκεψη σε Εργαστήριο Επεμβατικής Ακτινολογίας
11. Επίσκεψη σε Μονάδα Αξονικού Τομογράφου
12. Επίσκεψη σε Εργαστήριο Πυρηνικής Ιατρικής και Μονάδα Μαστογραφίας

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Ιατρική Φυσική,

Γεωργίου Ε.

Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD

2^η Έκδοση: Αθήνα, 2013

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Ιατρική Φυσική και Ακτινοφυσική,

Άννινος Φ.Α.

Εκδότης: Παρισιάνου

1^η Έκδοση: Αθήνα, 2010

Συντονίστρια μαθήματος:

Καθ. Πηλοπούλου Πλάτωνη

(Επ. Καθηγήτρια Ιατρικής ΕΚΠΑ)

Διδάσκοντες:

Ευστάθιος Ευσταθόπουλος (Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ)

Καθ. Πηλοπούλου Πλάτωνη (Επ. Καθηγήτρια Ιατρικής ΕΚΠΑ)

